

Advokāti grib administratorus zem sava jumta

Zvērinātu advokātu padome ir gatava pārņemt maksātnespējas procesa administratoru sertificēšanu un uzraudzību, administratori to neatbalsta, politiķiem savas nostājas nav

Latvijas Zvērinātu advokātu padome (LZAP) ir sagatavojusi likumprojektu, kas paredz, ka tā – analogi Somijas (*Doing Business* reitīngā atrodas 1.vietā maksātnespējas jautājumu efektivitātes novērtējumā) un Vācijas (3. vietā) sistēmā – kļūst par maksātnespējas procesa administratoru profesionālo organizāciju, kura pārņem Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācijas (AA) funkcijas. Šāds priekšlikums izteikts tāpēc, ka atbildīgās valsts iestādes nesējot efektīvi sakārtot maksātnespējas jomu. Administratoru asociācija LZAP iniciatīvu neatbalsta. Savukārt Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdētājs Gaidis Bērziņš atzina, ka par LZAP priekšlikumu uzzinājis no masu medijiem, jo komisijā šāda iesnieguma nav, tāpēc esot grūti to komentēt. Viņš arī atgādināja, ka ap 20. decembri būs pieņemams Satversmes tiesas spriedums saistībā ar valsts amatpersonas statusa noteikšanu administratoriem, arī zvērinātiem advokātiem, un atkarībā no tā būs skaidrs, vai Saeimas komisijai būs vai nebūs jāiesaistās.

Somijas modelis

Piedāvātais likumprojekts paredz, ka LZAP apmācītu un sertificētu administratoru amata pretendētus, organizētu kvalifikācijas pilnveidi, īstenotu atkārtotu sertificēšanu, uzturētu izsniegto, pagarināto, anulēto, apturēto, izbeigto sertifikātu un sertifikātu dublikātu reģistru, kā arī izbeigtu un apturētu administratoru sertifikātu darbību un tos anulētu. Pretējā patlaban spēkā esošajam normatīvajam regulējumam, kas maksātnespējas administratoriem pieļauj brīvu izvēli – būt vai nebūt administratoru profesionālās organizācijas biedriem –, LZAP izstrādātais modelis, tāpat kā Somijā un Vācijā, paredz visu administratoru obligātu iekļaušanos LZA kolēģijā un iestāšanos advokātūras rindās, skaidroja LZAP loceklis Andris Rukmanis. Tā kā ne visi administratori ir advokāti, paredzēts pārejas laiks, nosakot, ka administratoriem, kuriem sertifikāti izsniegti līdz 2016. g. 1. janvārim, prasība par atbilstību advokāta statusam piemērojama no 2021. g. 1. janvāra. «Prasība pēc juridiskās izglītības administratoriem ir jau tagad, tāpēc termiņš – pieci gadi –, lai kļūtu par zvērinātu advokātu palīgu vai nokārtotu zvērinātā advokāta pārbaudījumu, ir adekvāts», tā uz jautājumu, vai visiem administratoriem tādējādi jākļūst par advokātiem, atbild A. Rukmanis. Viņš uzsvēra, ka LZAP piedāvātais risinājums ir alternatīva valsts amatpersonas statusa noteikšanai mak-

Zvērinātu advokātu padomes loceklis Andris Rukmanis: «Piedāvījam Latvijā ieviest tādu pašu praksi maksātnespējas jomā kā Somijā un Vācijā, jo advokāti var būt tikai personas ar labu reputāciju, līdz ar to uzņemšana advokatūrā būs reāls filtrs administratora amata pretendentiem.»

sātnespējas procesa administratoriem, jo tas nevis apgrūtinās maksātnespējas procesu norisi un izkropļos sistēmu, bet ļaus procesiem notikt atbilstoši biznesa principiem un standartiem. «Ziemeļvalstu-Baltijas valstu advokatūru vadītāju konference pieņēma rezolūciju, kurā uzsvēra, ka tādas personas pielīdzināšana valsts amatpersonai, kura veic advokāta darbību, ir rupji starptautisko cilvēktiesību, konstitucionālo tiesību un ES advokāta profesijas pamatprincipu hartas pārkāpums», brīdina A. Rukmanis.

Spēcīgs filtrs

LZAP padomes loceklis Saulvedis Vārpiņš norāda, ka tādējādi administratoru uzraudzība noritēs atbilstoši advokātu uzraudzības standartiem, kas sevi jau pierādījuši. «Šāda jautājuma droši vien nebūtu, ja sekmīgi strādātu izmeklēšanas iestādes, jo pašlaik administratorus uzrauga tiesa, kreditoru sapulce, Maksātnespējas administrācija, VID un vēl arī pašu administratoru asociācija. Ir nepamatoti cerēt, ka valsts amatpersonas statusa noteikšana administratoriem un viņu uzraugu rindu papildināšana ar vēl vienu iestādi – KNAB – kaut ko būtiski uzlabos. Jau šobrīd VID netiek galā ar ēnu ekonomiku, bet KNAB – ar korupcijas apkarošanu», uzsvēra S. Vārpiņš.

Administratori – pret

Administratoru asociācija neatbalsta advokātu iniciatīvu pārņemt līdz šim asociācijas veiktās funkcijas. «Uzskatām, ka tieši AA jābūt pamatā maksātnespējas procesa administratora profesijas pašpārvaldei, kas apvienotu visus profesionālās strādājošos un nodrošinātu uzraudzības funkciju. Taču

piekritam, ka patlaban nepilnīgs ir normatīvais regulējums, kas neparedz visu praktizējošo maksātnespējas administratoru obligātu apvienošanos mūsu profesionālajā organizācijā. Tāpēc asociācija jau iepriekš ir nākusi klajā ar šādu priekšlikumu, un patlaban savu pozīciju neesam mainījuši», norāda AA valdes priekšsēdētājs Oļavs Cers. Viņš uzsvēra: ja AA būtu iespējas apvienot visus maksātnespējas procesa administratorus, tostarp zvērinātus advokātus, kas praktizē šajā jomā, tā varētu sekmīgi turpināt līdzšinējo funkciju īstenošanu, kā arī papildus uzņemties administratoru uzraudzību, ko šobrīd īsteno valsts un kas līdz šim ir izrādījies viens no vajājiem posmiem maksātnespējas sistēmā. «LZAP iniciatīva, kā arī Maksātnespējas administrācijas mājaslapā publicētais viedoklis jeb draudi radīt maksātnespējas procesa administratoru profesijai paralēlu krīzes menedžeru loku kārtējo reizi apstiprina ne tikai tieslietu sistēmas pārstāvju nekonsekventi nozares attīstības plānošanā, bet arī acīmredzamu diskusijas iztrūkumu par dažādām maksātnespējas procesa administratora profesijas attīstības alternatīvām», uzsvēra O. Cers.

Sāks diskusijas

«Tikko iesniedzām Saeimas kanceleijā un tagad sāksim diskusijas gan ar administratoru asociāciju, gan ar parlamentāriešiem», darba plānu atklāja A. Rukmanis. Viņš arī nenoliedza – ja nekas nemainās, janvāra sākumā advokātiem būs jāizdara izvēle – palikt par administratoru valsts amatpersonas statusā vai arī atteikties no administratora pienākumiem un saglabāt zvērinātā advokāta statusu.

Māris Kirsons